

blijvend zou kunnen verbeteren, is een meening, die riekt naar de kaars en die in flagranten strijd is met hetgeen de praktijk daaromtrent heeft geleerd.

De heer BROCX raadt aan congressen te bezoeken om daar zelf te „zien”. Het bijwonen van congressen is zonder twijfel zeer nuttig, maar wat het „zien” betreft, zij men op zijn hoede. De *getoonde* uitkomsten zijn vaak zóó „groszartig”, dat men zich wachten moet, die zonder kritiek te aanvaarden.

Amsterdam, 9 Februari 1920.

G. P. VAN TROOIJEN.

VRIJE ARTSENKEUZE VOOR HET SPOORPERSONEEL.

Nu van de zijde der spoorartsen de hulp is ingeroepen van de Maatschappij voor hun actie, meen ik te moeten wijzen op de groote onbillijkheid, die aan het instituut der spoorartsen kleeft. Ik kan er mee medegaan, dat in groote centra, waar een zeer groot personeel is, afzonderlijke spoorartsen, uitsluitend voor dat werk, worden benoemd. Maar het is mij niet duidelijk en komt mij zeer onbillijk voor, de bevoorrechtiging van enkelen ten koste van hun collega's, zooals dit in kleinere plaatsen het geval is.

Ik meen daarom, dat wil onze Maatschappij in onderhandeling treden met de spoordirectie, in de eerste plaats het zaak is te verkrijgen *de vrije artsenkeuze voor het geheele personeel*. Ik geloof niet, dat een actie als deze op groote bezwaren zal stuiten, immers bij de Rijksverzekeringsbank wordt dit stelsel al sinds haar oprichting gehuldigd tot aller genoegen.

Uitgeest, 5 Februari 1920.

P. RIVE, arts.

HET DREIGEND BANKROET DER DUITSCHE WETENSCHAP.

Duitschland bezit 23 universiteiten, die op het oogenblik alle noodlijdend zijn. Alles is duur, onbetaalbaar duur geworden, terwijl het bedrag der toegewezen gelden niet is vermeerderd. In Heidelberg ontvangen de laboratoria ieder jaar een som gelds, waaruit moeten worden bestreden de onkosten noodig voor verwarming, schoonmaak, utensiliën en aankoop van nieuwe boeken en tijdschriften. Op dit oogenblik is het geheele toegewezen bedrag nog niet voldoende om het noodige hout aan te koopen voor een eenigszins dragelijke verwarming. Meer geld is onmogelijk los te krijgen. Het gevolg hiervan is, dat nieuwe boeken en tijdschriften uit het buitenland, ja zelfs uit Duitschland, niet meer kunnen worden aangekocht. Het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* kost hier per jaar op het oogenblik 500 mark. Het gevolg is, dat noch in laboratoria noch in de universiteitsbibliotheken, literatuur uit de laatste vier jaren gevonden wordt. Hierdoor ontstaan zeer te betreuren toestanden; zoo trachtte men hier nog steeds te impregneeren volgens BIELSCHOWSKY met zure formaline. Een jaar had men hiermede zoekgebracht en de uitkomsten waren bedroevend. Toen ik er op wees, dat BOEKE toch uitdrukkelijk vermeldt, dat neutrale formaline gebruikt moet worden, was men zeer verwonderd, en betreurde dit gemis aan kennis en den daardoor verloren tijd. De toekomst is voor de Duitse wetenschap zeer donker. Dat een gemis aan voldoende medewerking van Duitse geleerden op wetenschappelijk gebied ook voor andere naties een verlies zal moeten opleveren, is duidelijk.

Om in dezen nood eenigszins de behulpzame hand te bieden is mijns inziens plicht. Ik kom daarom met het volgende voorstel: Laat ieder, die iets geschreven heeft, van zijn overdrukken of dissertaties een vijftal exemplaren zenden naar een Duitse universiteitsbibliotheek, bijv. die in Heidelberg, met verzoek het toegezondene over eenige bibliotheken te verdeelen. Iedere universiteit heeft hier een volledigen catalogus van de boeken der verschillende universiteitsbibliotheken. Zoo is het elken onderzoeker hier mogelijk, de geschriften, die hij noodig heeft, ter leen te bekomen. Het ter leen vragen aan buitenlandsche bibliotheken brengt altijd bezwaren mede. Voor ons Nederlanders is de voorgestelde te nemen moeite gering, terwijl de geboden hulp hier ten zeerste op prijs gesteld zal worden.

Heidelberg, 2 Februari 1920.

A. BAKELS.